

Recomandarea nr. 41

cu privire la aplicarea prevederilor art. 448 Cod Contravențional, contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție

Observând o tendință de instituire a unor practici judiciare divergente în cadrul instanțelor judecătorești, în special, în ce privește modalitatea de examinare a contestațiilor împotriva procesului-verbal cu privire la contravenții, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, consideră oportun de a oferi unele explicații, cu privire la chestiunile menționate.

Examinarea cauzei contravenționale, ca fază a procedurii contravenționale, se finalizează cu aducerea la cunoștința părților interesate a deciziei emise, în modul stabilit de lege. Odată cu aducerea la cunoștință a actului juridic prin care este aplicată sancțiunea contravențională, persoana are dreptul de a ataca actul juridic respectiv.

În cazul în care nici una dintre părțile abilitate nu atacă rezultatele examinării cauzei contravenționale în termenul stabilit prin lege, hotărârea, prin care a fost sancționat contravenientul, va fi pusă în executare.

Examinarea cauzei contravenționale de către agentul constatatator, comisia administrativă sau procuror, prezintă forme concrete de activitate în domeniul combaterii contravențiilor.

Decizia agentului constatatator sau a comisiei administrative, ordonanța procurorului asupra cauzei contravenționale emise în urma examinării cauzei sânt acte juridice, care au *trăsăturile actului administrativ individual* și produc efecte juridice concrete.

Actele juridice cu privire la rezultatele acestei activități procesuale trebuie să corespundă cerințelor caracteristice actelor administrative individuale.

Referindu-ne la noțiunea actului administrativ, menționăm că acesta reprezintă prescrierea unilaterală juridică a puterii organului împuternicit al administrării de stat (subiectul administrării) bazată pe lege, orientată spre stabilirea normelor de drept sau apariția, schimbarea și încetarea relațiilor de drept concrete în scopul realizării practice a sarcinilor și funcțiilor activității executive și directive.

Drept urmare, reieșind din conținutul articolului 395 alin. (2) al Codului Contravențional, contestația împotriva deciziei agentului constatatator sau a comisiei administrative, împotriva ordonanței procurorului, urmează să fie examinată conform procedurii prevăzute în Capitolul VII din Codul Contravențional al Republicii Moldova, care reglementează procedura judecării cauzei contravenționale în instanță.

Astfel, se atenționează asupra faptului că, contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, reglementat de art. 448 Cod Contravențional, nu poate fi examinată, ca proceduri separate, mai întâi asupra faptei contravenționale și, ulterior, asupra sancțiunii contravenționale, mod în care procedează unele instanțe de judecată, acestea se examinează într-o procedură unică, de către instanțele de judecată.

Or, procesul-verbal cu privire la contravenție sau ordonanța procurorului privind pornirea procesului cu privire la contravenție, care au fost expediate unei alte autorități competente de aplicare a sancțiunii contravenționale nu pot fi supuse contestării.

De asemenea, nu pot fi supuse contestării, în conformitate cu prevederile articolului 448 din Codul Contravențional al Republicii Moldova, procesul - verbal cu privire la contravenție sau ordonanța procurorului privind pornirea procesului cu privire la contravenție separat de decizia de sancționare a persoanei sau încetare a procesului care urmează să fie adoptată de agentul constatatator sau respectiv, de către procuror.

În argumentarea celor expuse, pornim de la dispoziția art. 443 din Codul Contravențional, care prevede că, conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție trebuie să cuprindă:

- a) data (ziua, luna, anul) și locul încheierii;
- b) calitatea, numele și prenumele agentului constatatator, denumirea autorității pe care o reprezintă;
- c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația contravenientului, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;
- d) fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;
- e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;
- f) aducerea la cunoștință contravenientului și a victimei a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387;
- g) obiecțiile și probele pe care contravenientul le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei.

Or, în sensul normei citate, menționăm că, una din componentele de baza a procesului-verbal este descrierea faptei contravenționale, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție.

În aceeași ordine de idei, se specifică că, alin. (9) al art. 443 din Codul Contravențional, descrie conținutul părții rezolutive a procesului-verbal, care, în mod exhaustiv, trebuie să cuprindă și decizia agentului constatatator de sancționare a contravenientului sau de remitere a cauzei în instanța de judecată, cu recomandarea, în cazul în care consideră necesar, referitor la sancționare, sau de încetare a procesului, precum și termenul de contestare în instanța de judecată.

În continuare, art. 448 din Codul Contravențional, prevede modalitatea de contestare a procesului-verbal cu privire la contravenții, prin care se enunță:

În decursul a 15 zile de la data aducerii la cunoștință a faptului încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul sânt în drept să-l conteste în instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea din care face parte agentul constatatator.

Contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție se depune la autoritatea din care face parte agentul constatatator. În cel mult 3 zile de la data depunerii contestației, agentul constatatator expediază în instanță contestația și dosarul cauzei contravenționale.

Contestația suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin proces-verbal.

Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

Astfel, potrivit acestor prevederi trebuie de înțeles că contravenientul, dacă nu este de acord cu fapta constatată, ori cu sancțiunea aplicată de către agentul constatatator, el este în drept să depună contestația, pe care instanța trebuie să o soluționeze în contextul legăturii cauzale a faptei săvârșite și deciziei de sancționare adoptate pe marginea acesteia, iar dispersarea faptei ilegale săvârșite de sancțiunea aplicată, nu se admite.

Contestația împotriva hotărârii cu privire la contravenție poate fi depusă în decursul a 15 zile de la data pronunțării hotărârii sau de la data aducerii ei la cunoștință, după caz. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, persoana față de care a fost pronunțată hotărârea poate fi repusă în termen, la cerere, de către autoritatea (persoana cu funcție de răspundere) împuternicită să examineze contestația.

Mai mult, alin. (3) al art. 448 Cod Contravențional, prevede expres faptul că, contestația suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal.

Cu referire la aplicabilitatea art. 448 al Codului Contravențional, care reglementează contestația împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție, menționăm că alin. (5) al normei citate, reglementează termenul de atac al hotărârii cu privire la contravenție, sau, altfel spus, a faptei contravenționale săvârșite și sancțiunii stabilite pentru aceasta de către instanța de judecată.